

'Patatesin yeni zararlısı – Guatemala patates güvesi'

Автор(и): Иванка Иванова, гл. експерт ентомолог в ЦЛКР

Дата: 29.11.2015 Брой: 11/2015

Patates güvesi (*Phthorimaea operculella*) ile benzer şekilde, Guatemala patates güvesi (*Scrobipalopsis solanivora*) patateslere **tarlada ve depoda** saldırır. Ergin güveler geceleri kısa mesafeler uçar. Tarlada, dişiler yumurtalarını **toprak üzerine veya toprakla örtülmemiş yumrulara** bırakır, az sayıda yumurta ise yapraklara ve saplara bırakılır. Yeni çıkan larvalar yumruların içine girerek beslenir. Beslenirken tüneller oluşturur ve yumruları tamamen tahrip ederler. Gelişimlerini tamamladıktan sonra pupa olmak için yumrulardan 2-3 mm çapında yuvarlak deliklerden çıkarlar. Depoda, güveler yumurtalarını yumruların üzerine bırakır. Larvalar toprakta, depo duvarlarında, çuvallarda veya daha seyrek olarak yumrular üzerinde pupa olur.

Guatemala patates güvesinin neden olduğu zarar, patates güvesinin neden olduğu zarara benzer. Larvaların beslenmesiyle oluşan tünellerde besin artıkları, larva derileri ve dışkı bulunur.

Depolanan patatesler 3 ay içinde tamamen tahrip olabilir.

Zarar görmüş patatesler tohumluk olarak uygun değildir ve daha ağır bulaşık olanlar insan veya hayvan tüketimi için uygun değildir.

Zararlıının bulunduğu ülkelerde çeşitli entegre mücadele önlemleri uygulanmaktadır:

1. Agroteknik önlemler:

- Ürün rotasyonu;
- Sağlıklı dikim materyali kullanımı;
- Yumrular dikilirken, üzerlerine yumurta bırakılmasını önlemek için 10 cm toprak tabakası ile örtülmeleri;
- Yetiştirme ve diğer işlemler sırasında yumruların açıkta kalmasına izin verilmemesi;
- Hasat edilen patateslerin sökülme günü tarladan uzaklaştırılması (güveler gececi böceklerdir ve geceleri yumrulara yumurta bırakırlar).

2. Kimyasal mücadele

- Organofosfatlar, karbamatlar ve piretroitler bazlı birçok insektisit test edilmiştir. Bunlar esas olarak bitkilerin toprak üstü kısımlarını korur. Şiddetli bulaşma durumlarında, yumruları koruma sorununu çözemezler.

3. Biyolojik mücadele – Latin Amerika'da geliştirilmekte

- Patates güvesi mücadelesinde kullanılan *Baculovirus phthorimaea*, Guatemala patates güvesine karşı da etkilidir. Baculovirus bazlı bir biyo-insektisit geliştirilmektedir.
- Venezuela'da, entomopatojenik nematod *Steinernema feltiae*'nin potansiyeli araştırılmaktadır.